

ที่ ยธ ๐๗๑๑.๕/ ๕๒

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๗ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปสาระสำคัญของหลักการในร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.
๓. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.
๔. ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.
๕. ตารางเปรียบเทียบการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.
๖. คำชี้แจงการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย
๗. ซีดีข้อมูล จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔(๑) รวมทั้งเป็นไปตามระบุนโยบายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่อง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังฯ ตามที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้ต้องมีการยืนยันร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอยู่หลายครั้ง โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการตามกฎหมายค้างอยู่ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

๑.๒ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔ กระทรวงยุติธรรม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ลงนามในหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งไม่ยืนยันร่างพระราชบัญญัติของกระทรวงยุติธรรมที่ค้างการพิจารณาอยู่ที่สภา จำนวน ๙ ฉบับ โดยมีร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. รวมอยู่ด้วย จึงเป็นผลให้ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังฯ ตกไปตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นกฎหมายหลักสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง ซึ่งประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางส่วนยังไม่ชัดเจนครอบคลุมเพียงพอ และด้วยข้อจำกัดดังกล่าวเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องการควบคุมผู้ต้องกักขังบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรัฐ ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ อันเป็นการพัฒนาพหุติณย์ผู้กระทำผิด และเป็นการรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม จึงเป็นการสมควรที่จะกำหนดหลักการให้มีการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องกักขังที่วิกลจริต หรือกรณีนำผู้ต้องกักขังออกไปภายนอกสถานที่กักขัง, การรับรองสิทธิการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ และถวายฎีกาแก่ผู้ต้องกักขัง, การกำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่มีครรภ์ถือว่าเป็นผู้ป่วยเจ็บโดยอนุโลม, การปรับปรุงฐานความผิดและระวางโทษความผิดต่อสถานที่กักขังให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน, การกำหนดมาตรการตรวจการสื่อสารของผู้ต้องกักขังเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ ป้องกันเหตุร้าย หรือรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขัง และการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังสามารถใช้มาตรการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่กระทำความผิดเล็กน้อยเพียงลงโทษขึ้นในสถานที่กักขัง แทนที่จะส่งดำเนินคดีตามกฎหมายได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

(ไม่มี)

๔. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ดังนี้

(๑) กำหนดข้อยกเว้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องกักขังที่วิกลจริตและกรณีการควบคุมตัวผู้ต้องกักขังไปนอกสถานที่กักขัง

(๒) กำหนดบทบัญญัติรับรองซึ่งสิทธิให้ผู้ต้องกักขังที่จะสามารถยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ยื่นเรื่องราวใด ๆ และถวายฎีกา

(๓) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตูลัทธิ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารที่มีจากหรือถึงผู้ต้องกักขัง เพื่อป้องกันเหตุร้าย และรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขังได้

(๔) กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงมีครรภ์ถือเป็นผู้ป่วยเจ็บโดยอนุโลม

(๕) เพิ่มระวางโทษสำหรับ ผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยไปแล้วไม่กลับมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร จากเดิมปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท เป็นไม่เกินสองหมื่นบาท

(๖) กำหนดให้การรับเงินตราหรือสิ่งของต้องห้าม การครอบครองเก็บรักษา หรือใช้ในสถานที่กักขัง และการนำเข้ามาหรือออกไปซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวจากสถานที่กักขังถือเป็นความผิด และเพิ่มระวางโทษแก่ผู้กระทำความผิด จากเดิมจำคุกไม่เกินสามเดือน ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นจำคุกไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับทรัพย์สินเช่นนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

(๗) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจที่จะดำเนินการลงโทษทางวินัยแทนการส่งเรื่องเพื่อดำเนินคดีอาญา กรณีผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับกระทำความผิดอาญาในความผิดลหุโทษ หรือความผิดมาตรา ๑๐ ตามพระราชบัญญัติในสถานที่กักขัง

๔.๒ มาตรการที่จะบรรลุมิติดุประสงคของการกักขัง

การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังเป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากได้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังในเรื่องใดๆ โดยไม่มีกฎหมายรองรับย่อมเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคล จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ครอบคลุมชัดเจน โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ เพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ

(ไม่มี)

๖. ผลกระทบ

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ครั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่ประชาชน และไม่ได้จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนทั่วไป แต่มีผลเฉพาะกับผู้ต้องกักขังเท่านั้น ดังนั้น ในการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติครั้งนี้ จึงไม่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยทั่วไป

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

(ไม่มี)

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(ไม่มี)

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(ไม่มี)

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมขอเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังฯ ตามที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. ภูมิพล

(ไพบูลย์ คัมฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมราชทัณฑ์

กองนิติการ

โทร. ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๙-๖๐

โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๙-๖๐